

ภาษาอีสานน่ารู้

นำเสนอเมื่อ : 2 ส.ค. 2566

ภาษาอีสาน เรียกว่าเป็นภาษาถิ่นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวและยังเรียกว่าเป็นภาษาที่โดดเด่นมาก ๆ ในประเทศไทยเลยทีเดียว ด้วยความที่ตัวของภาษานั้นมีการออกเสียงที่แตกต่างไปจากภาษาในภาคอื่น รวมถึงการใส่สำเนียงที่ไม่เหมือนใคร จึงทำให้ภาษาอีสานเป็นอีกหนึ่งภาษาที่น่าเรียนรู้อย่างยิ่งเลยทีเดียว มาดูกันเลยว่า มีคำไหนที่เราควรรู้ไวบ้าง

รวมคำศัพท์ภาษาอีสาน ที่นิยมใช้บ่อยๆ

- เต๋อ แปลว่า นะ
- ตาแซบ แปลว่า น่ารัก
- มีนต๊ีบ แปลว่า งงมาก
- จักหนอย แปลว่า เล็กน้อย
- ลืมคาว แปลว่า หลงลืมชั่วคราว
- ตายฮัก แปลว่า น่ารัก
- เป็นตาซังคักๆ แปลว่า น่าเกลียดมาก ๆ
- เอน้ำไปถอกทิม แปลว่า เอน้ำไปเททิ้ง
- งืดหงาย แปลว่า อัจฉริยะมาก
- ออนซอนเด แปลว่า ที่งมา
- เม็ดปี แปลว่า ทั้งปี
- บัดที่นี่ แปลว่า คราวนี้
- ตายแกแแต่ แปลว่า ตายแบบเขียดคือขาเหยียดแนว
- เคียดแล้ว แปลว่า โกรธแล้วนะ
- สาวซ่าน้อย แปลว่า สาววัยรุ่น
- ผาดหว่า แปลว่า พุดไปนั้น
- กะเดียกะต่อ แปลว่า มากไปจริงๆ
- ซี้ต๊ิวะ แปลว่า ซี้โกหก
- สูดลวด แปลว่า ตะกละ
- ซี้คราน แปลว่า ซี้เกียด
- เบ็ด แปลว่า เงย
- อี้เกียด แปลว่า คางคาก
- พอไคแหน แปลว่า คอย
- พู๊ฟักพิพวน แปลว่า กระจุกกระจิก
- ขาวแลง แปลว่า ขาวมือเย็น
- ขาวงาย แปลว่า ขาวมือเซา
- ขาวสวย แปลว่า ขาวมือเที่ยง
- มีดต๊ีบ แปลว่า มีดมาก
- เกื้อ แปลว่า เอื้อเฟื้อ
- กอ แปลว่า สร้างขึ้น
- กกไม้ แปลว่า ต้นไม้
- โกน แปลว่า โพรงไม้
- กระจิบขาว แปลว่า กองใส่ข้าวเหนียวสุก

- กลิ่นลึดๆ แปลว่า กลิ่นโดยไม่เคยยั่ว
- จอกหลอก แจกแห่ลูก แปลว่า เล็กๆ น้อยๆ
- โฉก แปลว่า แก้วใส่น้ำดื่ม
- น้ำกิน แปลว่า น้ำดื่ม
- ตะเว็น แปลว่า พระอาทิตย์
- อีเก็ง แปลว่า ดวงจันทร์
- กระตา แปลว่า กระจกใสของต่างๆ
- กระแต แปลว่า กระแต, กระรอก
- ดาก แปลว่า กน , ตูด , ส่วนท้าย ปลายลำไส้ใหญ่ที่ทวารหนัก เรียก ดาก อย่างว่า ซ้ำเพิ่นซ้ำดี ซ้ำโตซ้ำหิดิดดาก (ภานิชิต) ดินเหนียวสีแดงเรื่อๆ หรือสีเหลืองอ่อน เรียก ดินดาก.
- เอือน แปลว่า เรือน , บาน , ที่อยู่อาศัย
- อาย แปลว่า พี่ชาย
- ขอย แปลว่า จีน , ผม , ดิฉิน , กระผม
- ขาดเค็ง แปลว่า ขาดครึ่ง , ถูกตัดเป็นสองส่วนเท่าๆกัน
- ฮอน แปลว่า รอน
- ปลากระเดิด แปลว่า ปลากระดี
- ปลาแดก แปลว่า ปลาร้า
- บักหุง แปลว่า มะละกอ
- กูด (ขา) แปลว่า ดวน , ขาด
- กอง แปลว่า โนมลง , ยอยลง
- เกาเหิง แปลว่า ของเกานมนาน
- เกือยแก แปลว่า แกไข
- เกือย (ตัก) แปลว่า ตัก , ตักออก
- เกือย (อุม) แปลว่า อุม,แบก
- ยางกาย แปลว่า เดินผาน (ภายในที่นี้แปลว่าผ่านไป)
- กงโลก แปลว่า ทั่วโลก เขตจักรวาลหรือโลกเรียก กงโลก อย่างว่า ควรที่อัครรรยล้าโลกา กงโลก มีในห้าสิบชาติ แท้เทียวไซสงเวร (สังข)
- กวนบาน แปลว่า ผู้ใหญ่บาน
- เกือกตม แปลว่า เกือกซีโคลน
- เกกลางกาด แปลว่า หมิงโสภณ
- กก แปลว่า แรก, ที่แรก, เริ่มแรก, ลูกผู้เกิดที่แรก เรียก ต้นข้าวปักดำที่แรกเรียก เข้ากกแขก.
- กลางเว็น แปลว่า กลางวัน
- กวด แปลว่า ตรวจดูตรวจตรา
- เกียบ แปลว่า ร่องเท้า
- จำปอก แปลว่า มิดตาม,สุด
- กดทรง แปลว่า ววงมาด, ชู้เต๊ะ , เก็กหล่อ ทำทำบั้นเบ็งซิงซังแสดงตนว่ามั่งมีศรีสุข อย่างว่า เพิ่นกะกดทรงโกคือโตใหญ่ ตั้งที่แท่เขาซิจี้เกลือจำฮองทองแมนบมี (บ.).
- ขาโฆง แปลว่า ขาฮอง,ขาโคง
- ขาโตย แปลว่า หนาขา , ขาอ่อน , โคนขา
- ขวบ แปลว่า กระจาบ (เป็นคำเก่า)
- ขาวกำ แปลว่า ขาวเหนียวดำ
- ขาวจากพุก แปลว่า ขาวพราวละลานตา
- ขาวจันผาน แปลว่า ขาวละลานตา
- ขาวจันผุ่น แปลว่า ขาวนวล
- ขาวดอ แปลว่า เป็นขาวสายพันธ์หนึ่ง อายุเก็บเกี่ยวสั้นกว่าขาวเหนียว
- ขาวออกลอก แปลว่า ขาววอก
- ขาวโอกลอก แปลว่า ขาววอก
- ขิว แปลว่า หมั่นใส่,กลิ่นเหม็นใหม่ที่มีกลิ่นฉุนหรือเหม็นสาบ , เหม็นเขียว
- ชู้กะเทิก แปลว่า เสมหะ , เสลด
- ชู้กะตก แปลว่า ยางของตนไม้ที่หล่นลงตามพื้นดิน ไซ้เป็นเชื้อเพลิงได้
- ชู้กะตึก แปลว่า พยาธิ

- ชู้กะตุ๋ แปลว่า คางคก
- ชู้กะยื่อ แปลว่า โรคหอบหืด
- ชู้โก๋ แปลว่า จิ้งเหลน
- ชู้เข็บ แปลว่า ตะขาม
- อຍากฮาก แปลว่า จะอวก
- อຍาสีหลอย แปลว่า อยามาแอบ
- ออนซอนเต้ แปลว่า ทิ้งมาก
- อาย แปลว่า พี่ชาย
- อี้เก็ง แปลว่า ดวงจันทร์
- อี้เกีย แปลว่า คางคาว
- อี้แหล แปลว่า อีดำ
- ฮอน แปลว่า ร้อน
- ฮันแหลว แปลว่า น้ันละ
- ฮุม แปลว่า รุ่ม
- ปีก แปลว่า ใจ